

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Kugler József 1955. augusztus 18-án született Békéscsabán. Édesanyja a Felvidékről Mezőberénybe kitelepített magyar, édesapja Mezőberényben lakó német (azaz sváb) volt. Általános és középiskolai tanulmányait Mezőberényben végezte, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett 1979-ben történelem-földrajz szakon tanári diplomát. A békési gimnáziumban 1979-1986-ig tanított, majd az MTA Regionális Kutató Központ Alföldi Tudományos Intézete tudományos kutatója lett. Tudományos kutató munkája mellett – mint Mezőberény köztisztviselője – 1994 óta folyamatosan a helyi választási bizottság elnöke volt 2014-ig.

Dr. Kugler József történész hosszan tartó súlyos betegség után 2016. január 9-én csendesen megpihent.

Végzettség, minősítés

- 1979 Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Budapest — Történelem–földrajz szakos középiskolai tanár
- 1995 ELTE BTK — Egyetemi doktori fokozat
- 1997 ELTE BTK — PhD – történelem

Nyelvtudás

Német (ír, olvas)

Munkahelyek

- 1979—1986 Általános Iskolai Diákotthon Békés — nevelő tanár
- 1986—1997 MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet Békéscsaba — tudományos segédmunkatárs
- 1997—1999 MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet, Békéscsaba — tudományos munkatárs
- 1999— MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet, Békéscsaba — tudományos főmunkatárs

Tudományos, szakmai közéleti tevékenység

- 1986— Magyar Földrajzi Társaság, tag
- 1986— Magyar Történelmi Társulat, tag
- 2003— Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, tudományos tanácsai képviselő

Kutatási területek

Magyarországi kisebbségek (szlovák, német) XIX–XX. századi története
A Dél-alföldi régió település- és gazdaságtörténete, agrártörténete
A magyar–cseh-szlovák lakosságcsere-egyezmény megkötése és végrehajtása, a felvidéki magyarság története és migrációja
Határ menti térségek, határ menti kapcsolatok
Település- és területfejlesztés

Publikációk

1 monográfia, mintegy 50 egyéb publikáció, tanulmány, tudományos közlemény

Kugler József közleményei, előadások (adatok 2013.02.14-ig.)

2012.

1. Kugler J.

Etnikai csoportok harmonikus együttélése és az együttélés átmeneti zavarai (1940-1950)
- a mezőberényi példa

In: Kupa L. (szerk.)

Együttélés és együttműködés: interetnikus kooperáció Közép Európában: Tanulmányok.
202 p.

Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2011.11.04.-2011.11.05. Pécs:
Virágmandula Kft., 2012. pp. 94-106.

(ISBN: [978-615-5181-84-9](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

2. Kugler J.

A békés-csanádi szlovák parasztcsaládok csehszlovákiai kitelepítése a lakosságcsere
keretében (1945–1948)

KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 5: (2 (17)) pp. 16-28. (2012)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

3. Timár J., Nagy E., Velkey G., Nagy G., Kugler J., Duray B., Barta Gy., Beluszky P.

Társadalomtudósok a „periférián”

TÉR ÉS TÁRSADALOM 26: (3) pp. 151-163. (2012)

/Folyóiratcikk/Publicisztika/Tudományos/

Előadása:

Téma: *A Kárpát-medencei magyarság tragikus időszaka a II. világháború után (1944-49)*

Helyszín: Szegedi Kis István Református Gimnázium díszterme (I. emelet)

Békés, Petőfi S. u. 11-13.

Könyvbemutató:

A könyvbemutató résztvevői (balról jobbra: dr. Szatmári Imre megyei múzeumigazgató; dr. Kugler József, a kötet lektora; dr. Novák László Ferenc szerző).

Dr. Kugler József történész, a kötet lektora a XIX. század második felében felvirágzó Mezőberény társadalmát, gazdaságát mutatta be a közönség számára.

(Forrás:

http://www.munkacsy.hu/index.fcgi?rx=&item=&nyelv=hu&menuparam3=165&menuparam_6=554&type=6)

2011.

4. Kugler J.

Kisebbségi magyarok az első Csehszlovák Köztársaságban
KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 4: (1 (12)) pp. 114-121. (2011)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

5. Kugler J.

A magyar-csehszlovák lakosságcsere - egy sajátos XX. századi közép-európai konfliktus
In: Kupa L. (szerk.)
Görbe háttal: interetnikus konfliktusok Közép-Európában a múltban és a jelenben. 226 p.
Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2010.11.12.-2010.11.13. Pécs:
Virágmandula Kft., 2011. pp. 98-109.
(ISBN: [978-963-89213-0-7](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

6. Kugler J.

Der ungarisch - tschechoslowakische Bevölkerungstausch - ein eigentümlicher
mitteleuropäischer Konflikt im 20. Jahrhundert
In: Zsuzsanna Gerner, László Kupa (szerk.)
Minderheitendasein in Mittel- und Osteuropa - interdisziplinär betrachtet. 259 p.
Hamburg: Verlag Dr. Kovac, 2011. pp. 191-204.
(Schriftenreihe Socialia - Studienreihe Soziologische Forschungsergebnisse; 113.)
(ISBN: [978-3-8300-5676-8](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

III. RÉGIÓTÖRTÉNETI KUTATÁSOK KONFERENCIA A VAJDASÁG MINT
TÖRTÉNETI RÉGIÓ SORSA A 19. századi előzményektől napjainkig
2011. május 20.

Helyszín: Fekete Ház, Szeged, Somogyi utca 13.

Dr. Kugler József: A vajdasági városok szerepe a határ menti együttműködésben
(Forrás: <http://moramuzeum.hu/hirek-regiotorteneti-kutatasok-konferencia/>)

2010.

7. Kugler J.

Kupa L.(szerk.): Kisebbségi autonómia-törekvések Közép-Európában – a múltban és a
jelenben. Tanulmányok: Könyvismertetés
KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 3: (3 (10.)) pp. 173-176. (2010)
/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

8. Kugler J.

Miért fáj nekünk, magyaroknak már közel egy évszázad óta Trianon?
KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 3: (4 (11)) pp. 133-139. (2010)

III. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl konferencia

A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására (VIKEK), a Közép-Európai Közlemények
folyóirat (KEK), az SZTE BTK Új- és Legújabbkori Magyar Történelem Tanszéke, a
SZAB Filozófia és Történeti Szakbizottsága és a Móra Ferenc Múzeum Történeti
Osztálya konferenciát szervezett *Trianon és a magyar tudomány* címmel. A rendezvényt
2010. június 11-én, pénteken, a szegedi Móra Ferenc Múzeum főépületében (Roosevelt
tér 1-3) tartották meg.

Kugler József: Miért fáj nekünk Trianon? — A kilenc évtizede folyamatosan kiújuló
magyar sebek. címmel tartotta meg előadását.

(Forrás: <http://tortenelemportal.hu/2010/06/iii-regiok-a-karpat-medencen-innen-es-tul-konferencia/>)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

9. Kugler J.

Bognár Zalán (szerk.): Malenkij robot: "Egyetlen bűnünk a származásunk volt..." : Német és magyar polgári lakosok deportálása "malenkij robot"-ra a sztálini légerekbe 1944/45-1955: Könyvismertetés

KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 3: (4(11)) pp. 176-178. (2010)

/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

10. Kugler J.

A lakosságcsere és a szlovákiai (felvidéki) magyarság második világháború utáni jogfosztásának kérdése az elmúlt félévszázad magyar (magyarországi) történetírásában, emlékeztében

In: Sáposová Z, Šutaj Š (szerk.)

Povojnové migrácie a výmena obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom. Presov: Universum, 2010. pp. 78-91.

/Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/ Nyelv: Magyar;szlovák;német

11. Kugler J.

Adalékok a mezőberényi szlovákok 1930-as évekbeli történetéhez

In: Krekovičova E., Uhrin E., Zsilák M. (szerk.)

Kontexty identity: jubilejný zborník na počesť Anny Divičanovej = Az identitás összefüggései: köszöntő könyv Gyivicsán Anna tiszteletére. 554 p.

Békéscsaba: Celostátna slovenská samospráva, 2010. pp. 269-276.

(ISBN: [978-963-88583-0-6](https://doi.org/10.2478/9789638858306))

/Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/ Összefoglalás angol és német nyelven

12. Kugler J.

A lakosságcsere hatása a Békés megyei szlovákság lélekszámára és identitására

TISZÁNTÚLI TÖRTÉNÉSZ TÁRSASÁG KÖZLEMÉNYEI 2010:(7. különszám) pp.

33-48. (2010) /Folyóiratcikk/Szakcikk/Tudományos/

Előadás:

2010. június 3-án a délutáni órákban az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ adott otthont az értékalapú kutatások hetedik, a Mezőberényre vonatkozó kutatási eredményeket összegző, állomásának.

Dr. Kugler József, az MTA Regionális Kutatóközpont történésze a XX. századi kényszertelepítések etnikai mérlegét vonta meg Mezőberényben. A jelenlévők érdeklődéssel hallgatták az előadó cseh-szlovák–magyar lakosságcsere, a német kitelepítésre vonatkozó megállapításait.

2009.

13. Kugler J.

Kupa László (szerk.): Tájak, tájegységek, etnikai kisebbségek Közép-Európában: Könyvismertetés
TÉR ÉS TÁRSADALOM 23: (1) pp. 235-238. (2009)
/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

14. Kugler J.

Kupa László (szerk.): Etnokulturális találkozások Közép-Európában történeti és jelenkori metszetben: Könyvismertetés
KISEBBSÉGGUTATÁS 18: (2) pp. 358-361. (2009)
/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

15. Kugler J.

Helyünk a világban - kultúra és identitás az Alföldön
In: Belanka Cs., Duray B. (szerk.)
Helyünk a világban - alföldi válaszok a globalizáció folyamataira: IV. Alföld Kongresszus. 208 p.
Konferencia helye, ideje: Békéscsaba, Magyarország, 2008.11.27.-2008.11.28.
Békéscsaba: MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet, 2009. pp. 40-42.
(ISBN: [978-963-87155-2-4](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

16. Kugler J., Uhrinová A.

Employment chances of the Slovakian youth in Békés county
EKONOMIKA A SPOLOČNOST-JOURNAL OF ECONOMICS AND SOCIAL RESEARCH 10: (1) pp. 46-54. (2009) /Folyóiratcikk/Szakcikk/Tudományos/

17. Kugler J.

A Dél-alföldi régió múltja, fejlődési pályája
In: Nagy G. (szerk.)
Dél-Alföld. 496 p.
Pécs; Budapest: MTA Regionális Kutatások Központja, Dialóg Campus Kiadó, 2009. pp. 23-69.
(A Kárpát-medence régiói; 10.)
(ISBN: [978-963-9899-24-7](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

18. Kugler J.

Szlovák kisebbségi önkormányzatok a Dél-alföldi régióban
In: Szónoky Ancsin G. (szerk.)
Magyarok a Kárpát-medencében: Tudományos nemzetközi konferencia. 527 p.
Konferencia helye, ideje: Szeged, Magyarország, 2008.03.06. Szeged: SZTE Természettudományi és Informatikai Kar Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék, 2009. pp. 203-212.
(ISBN: [978-963-482-910-2](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

19. Nagy I, Kugler J

A vajdasági városok szerepe a szerb-magyar és a szerb-román határ menti kapcsolatok erősítésében (kiépítésében)
In: Hardi T., Hajdú Z., Mezei I.

Hardi T. (szerk.)
Határok és városok a Kárpát-medencében. 374 p.
Pécs; Győr: MTA Regionális Kutatások Központja, 2009. pp. 249-265.
(ISBN: [978-963-9899-08-7](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

2008.

20. Kugler J.
A békés-csanádi szlovákok önkéntes második világháború utáni migrációja és ennek napjainkig tartó hatása
In: Novák László Ferenc (szerk.)
Tradicionalis kereskedelem és migráció az Alföldön. 688 p.
Konferencia helye, ideje: Nagykőrös, Magyarország, 2006.09.04.-2006.09.06.
Nagykőrös: Arany János Múzeum, 2008. pp. 463-484.
(Az Arany János Múzeum Közleményei; 11.)
(ISBN: [978-963-7134-37-1](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/
21. Kugler J., Gombos J.
State z tristoročnej histórie Slovákov v Maďarsku - so zvláštným zreteľom na 20. storočie: Fejezetek a magyarországi szlovákok 300 éves történetéből - különös tekintettel a 20. századra
In: Uhrin E., Zsilák M. (szerk.)
Slovensky jazyk v Maďarsku Bibliografia a štúdie II: A szlovák nyelv Magyarországon I-II. 353 p.
Békéscsaba: Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, 2008. pp. 315-366.
(ISBN: [978-963-87342-4-2](#)) /Könyvrészlet/Bibliográfia, repertórium/Tudományos/
22. Kugler J.
Výmena obyvateľstva a Slováci na Juhovýchodnej Dolnej Zemi
In: Bajaník S., Dandurová-Tapalagová V. (szerk.)
Slováci v zahraničí, 24. Mat volá II.. Bratislava: Matica slovenská, 2008. pp. 115-128.
/Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/
23. Kugler J.
A régiótörténet-írás néhány kérdése a Kárpát-medence régiói sorozat kapcsán
KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 1: (1) pp. 106-109. (2008)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/
24. Kugler J.
Baukó Tamás (1950-2007)
FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 132: (2) p. 235. (2008)
/Folyóiratcikk/Personalía, alkalmi megemlékezés/Tudományos/
25. Kugler J.
A II. világháború utáni népességmozgások hatása Mezőberény etnikai és vallási összetételére
In: Cholnoky Gy. (szerk.)
Földönfutók: A Magyarországot érintő kényszertelepítések a II. világháború után. 191 p.
Budapest: Lucidus, 2008. pp. 157-191.
(Kisebbségkutatás könyvek)
(ISBN: [978-963-9465-48-0](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

2007.

26. Kugler J.
A Vajdaság településhálózatának sajátosságai
In: Nagy I (szerk.)
Vajdaság. 575 p.
Pécs; Budapest: MTA Regionális Kutatások Központja, Dialóg Campus Kiadó, 2007. pp. 225-255.
(A Kárpát-medence Régiói; 7.)
(ISBN: [978-963-9052-82-6](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/
27. Kugler J.
Hej, a Kriván alatt ott szép a világ... A magyarországi szlovákok áttelepülése
RUBICON 18:(1-2) pp. 88-97. (2007) /Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/
28. Kugler J.
A felvidéki magyarok magyarországi letelepítése
In: Molnár I., Szarka L. (szerk.)
Otthontalan emlékezet: Emlékkönyv a csehszlovák-magyar lakosságcsere 60. évfordulójára. 235 p.
Komárom; Budapest: MTA Kisebbségkutató Intézet - Kecskés László Társaság, 2007. pp. 114-126.
(ISBN: [978-963-06-2513-5](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/
29. Kugler J.
Nehéz honcsere
NAPÚT: IRODALOM MŰVÉSZET KÖRNYEZET 9: (7) pp. 12-19. (2007)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/
30. Kugler J., Djurdjev S., Pavic D., Cvetanovic M., Mészáros M.
Az oktatás-képzés, átképzés szerepe a Magyarokanizsai község és a Homokháti kistérség népességmegtartásában és a határon átívelő kapcsolatok erősítésében
In: Timár J. (szerk.)
Határkonstrukciók magyar-szerb vizsgálatok tükrében. 127 p.
Békéscsaba: MTA Regionális Kutatások Központja, Alföldi Tudományos Intézet, 2007. pp. 95-113.
(ISBN: [978-963-87155-1-7](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/
31. Kugler J.
A történeti emlékezet felélesztése. A magyar-csehszlovák lakosságcsere 60. évfordulójára emlékezve
BÁRKA: IRODALMI MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT
15: (4) pp. 69-75. (2007)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

Tévészereplés:

MTV2: 2007.12.14. **Válaszd a tudást!** című adásában.

(Forrás: <http://nava.hu/id/551060/>)

2006.

32. Kugler J.

Beluszky Pál: Őrség - Vendvidék - Felső-Rába-völgy (Szentgotthárd és környéke). Dialóg Campus szakkönyvek, Tájak - települések - polgárok I. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2005: Könyvismertetés

FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 130 (54): (2-3) pp. 242-244. (2006)

/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

33. Kugler J.

A II. világháború utáni népességmozgások hatása Mezőberény etnikai és vallási összetételére

KISEBBSÉGGKUTATÁS 15: (4) pp. 669-695. (2006)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

34. Kugler J.

Kárpát-medencei régiók egykor és ma

KISEBBSÉGGKUTATÁS 15: (1) pp. 130-133. (2006)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

35. Kugler J.

Gulyás László: Két régió - Felvidék és Vajdaság sorsa az Osztrák-Magyar Monarchiától napjainkig. Könyvszemle

FÓRUM TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZEMLE: A SZLOVÁKIAI MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰHELYEK FOLYÓIRATA 8: (2) pp. 196-198. (2006)

/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

2005.

36. Kugler J., Szabó F.

Hevesi J. (szerk.)

Határ mentén. Békés és Arad megyék határ menti települései együttműködésének 10. évfordulóján: De-a lungul frontierei. La aniversarea a 10 ani de colaborare între localitățile de frontieră ale județelor Békés și Arad
Békéscsaba: Békés Megyei Önkormányzat Hivatala, 2005. 175 p.
/Könyv/Szakkönyv/Tudományos/

37. Kugler J.

A határ menti települések együttműködésének lehetőségei és korlátai az ezredfordulón (Békés és Arad megyei tapasztalatok)
In: Gulyás László, Baló Tünde (szerk.)
Európai kihívások III.: Tudományos Konferencia. 602 p.
Konferencia helye, ideje: Szeged, Magyarország, 2005.11.03. Szeged: Szegedi Tudományegyetem - SZÉF, 2005. pp. 213-218.
(ISBN: [963 482 757 8](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

38. Kugler J.

A történelmi múlt máig ható (élő) következményei: A hagyományok és értékek megőrzése a globalizáció és integráció korszakában. Panelvita-összefoglaló
In: Nagy E., Nagy G. (szerk.)
Az Európai Unió bővítésének kihívásai – régiók a keleti periferián.: III. Alföld-kongresszus. 370 p.
Konferencia helye, ideje: Békéscsaba, Magyarország, 2003.11.28.-2003.11.29.
Békéscsaba: Nagyalföld Alapítvány, 2005. pp. 183-186.
(ISBN: [963-85437-79](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

39. Kugler J., Hornokné Uhrin E.

Magyarországi szlovák fiatalok elhelyezkedési esélyei Békés megyében
PERSPECTIVES: THE CENTRAL EUROPEAN REVIEW OF INTERNATIONAL AFFAIRS 9: (9) pp. 109-122. (2005)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

2004.

40. Bajmóczy P., Bakti M., Baukó T., Duray B., Herczeg T., Kiss JP., Kugler J., Nagy E., Nagy G., Nagy I., Nagy T., Pádi Z., Pál V., Pocsajiné Fábrián M., Simon S., Timár J. Nagy E., Timár J. (szerk.)

Békéscsaba városfejlesztési koncepciója
Békéscsaba: MTA RKK ATI Békéscsabai Osztály, 2004-2005 (2004)
/Egyéb/Kutatási jelentés (közzétett)/Tudományos/

41. Kugler J.

Egy vitatott életmű kezdetei. Edvard Benes: Az osztrák probléma és a cseh kérdés: Könyvismertetés
REGIO 15: (3) pp. 193-197. (2004)
/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

42. Kugler J.

Kárpótlásra várva: (Gondolatok a felvidéki magyarok kárpótlásáról)
MAGYAR SZEMLE 13: (5-6) pp. 90-109. (2004)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

43. Kugler J., Romelic J., Szilágyi GY

Egymástól elzárva: Települések (Kübekháza, Óbér, Oroszlámos) a hármashatár mentén
In: Nagy I., Kugler J. (szerk.)

Lehet-e három arca e tájnak?: Tanulmányok a délkeleti határrégió újraszerveződő kapcsolatairól. 288 p.

Békéscsaba; Pécs: MTA Regionális Kutatások Központja, 2004. pp. 19-53.

(ISBN: [963-216-278-1](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

44. Kugler J.

Határ menti régiók és kisebbségek a 19-20. században. (Konferenciakötet szerk.: Kupa László és Gyurok János Pécs, B & D Stúdió, 2004.): Könyvismertetés

KISEBBSÉGGUTATÁS 13: (3) pp. 476-478. (2004)

/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

45. Kugler J.

Felekezeti is számba véve: Gondolatok a 2001. évi népszámlálás Békés megyei vallási-felekezeti vonatkozásairól

BÁRKA: IRODALMI MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT 12: (3) pp. 79-91. (2004)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

46. Kugler J.

A letelepedéstől a kitelepülésig. (Két sorsfordító esemény Csanádalberti történetéből)

In: Gyivicsán A, Krekovicova E, Uhrin E (szerk.)

A néprajztudomány szolgálatában: Köszöntő könyv Krupa András 70. Születésnapja tiszteletére. 583 p.

Békéscsaba; Bratislava: Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete - Szlovák Tudományos Akadémiai Etnológiai Intézete, 2004. pp. 484-499.

(ISBN: [963 86573 1 6](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

47. Nagy I., Kugler J. (szerk.)

Lehet-e három arca e tájnak?: Tanulmányok a délkeleti határrégió újraszerveződő kapcsolatairól

Békéscsaba; Pécs: MTA Regionális Kutatások Központja, 2004. 288 p.

(ISBN: [963-216-278-1](#)) /Könyv/Szakkönyv/Tudományos/

48. Nagy I., Kugler J.

Lehet-e három arca e tájnak?

In: Nagy I., Kugler J. (szerk.)

Lehet-e három arca e tájnak?: Tanulmányok a délkeleti határrégió újraszerveződő kapcsolatairól. 288 p.

Békéscsaba; Pécs: MTA Regionális Kutatások Központja, 2004. pp. 11-17.

(ISBN: [963-216-278-1](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

2003.

49. Kugler J.

Szenyéri Zoltán: A Tolna és a Baranya megyei németek sorsa a betelepítésektől napjainkig. (Dombóvári Német Kisebbségi Önkormányzat, Dombóvár, 2002, 250 o.):

Könyvismertetés

TÉR ÉS TÁRSADALOM 17: (4) pp. 195-197. (2003)

/Folyóiratcikk/Recenzió/kritika/Tudományos/

2002.

50. Kugler J.

A Délkelet-Alföld településhálózatának néhány sajátossága és ennek hatása az etnikai térszerkezet alakulására

KISEBBSÉGGUTATÁS 11: (3) pp. 666-679. (2002)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

51. Kugler J.

Szlovákok áttelepítése Magyarországról: (A Csehszlovák Áttelepítési Bizottság toborzási akciói)

HISTÓRIA 2002: (2) pp. 12-15. (2002)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

52. Timár J., Baukó T., Gurzó I., Kiss J., Kugler J., Márton J., Nagy E., Nagy G., Nagy I., Pál V., Rakonczai J., Velkey G.

Velkey G. (szerk.)

Csongrád megye területfejlesztési programja: The spatial development of Csongrád County

Békéscsaba; Szeged: Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács, 2002. 201 p.

(ISBN: [963-9052-30-1](#)) /Könyv/Műhelytanulmány/Tudományos/

2001.

53. Kugler J.

A magyar-csehszlovák lakosságcsere néhány délkelet-alföldi vonatkozása, különös tekintettel a kitelepülő szlovákok társadalmi összetételére

In: Gyivicsán A., Ando G. (szerk.)

A magyarországi szlovákok néprajza 2000. Budapest: Magyar Néprajzi Társaság, 2001. pp. 143-160.

(Magyarországi szlovákok néprajza; 16.) /Könyvrészlet/Szactanulmány/Tudományos/

54. Kugler J.

Az újrakezdés évei: Békés megye 1944-1948

BÁRKA: IRODALMI MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT

9: (4) pp. 15-25. (2001)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

55. Kugler J.

Az Agrimill Rt., egy nagyvállalat Magyarország legjelentősebb gabonatermő térségében p.

Budapest: Napvilág Kiadó (2001) /Egyéb/Ismertetés/Katalógus/Tudományos/

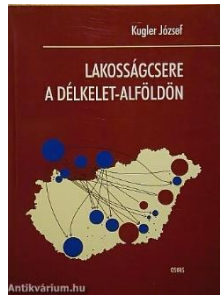
2000.

56. Kugler J.

Lakosságcsere a Délkelet-Alföldön 1944-1948

Budapest: Osiris Kiadó - MTA Kisebbségkutató Műhely, 2000. 260 p.

(Kisebbségek Kelet-Közép-Európában; 3.)

(ISBN: [963-379-803-5](#)) /Könyv/Szakkönyv/Tudományos/

57. Kugler J.

A kistérségi általános bemutatója

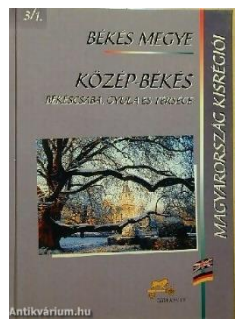
In: Kasza S., Kővári EP. (szerk.)

Békés megye - Közép-Békés - Békéscsaba, Gyula és térsége. 258 p.

Budapest: CEBA Kiadó, 2000. pp. 13-48.

(Magyarország kistérségei; 3/1.)

(ISBN: [963-9089-79-6](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

58. Kugler J.

Előszó a 2000. évi kiadáshoz

In: Bonyhai M

Mezőberény monográfiája: Reprint kiadás. 324 p.

2000. p. 324.

/Könyvrészlet/Előszó, utószó/Tudományos/

Kiadás helye: Mezőberény

Kiadó: Mezőberényi Városszépítő és Városvédő Egyesület

59. Kugler J.

A Horthy-korszak a vélemények keresztüzében

BÁRKA: IRODALMI MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT

8: (4) pp. 97-104. (2000)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

60. Nagy I., Dancs L., Hajdú Z., Kugler J., Szörényiné Kukorelli I.

Hungary's seven border regions

JOURNAL OF BORDERLANDS STUDIES 15: (1) pp. 251-254. (2000)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

1999.

61. Kugler J.

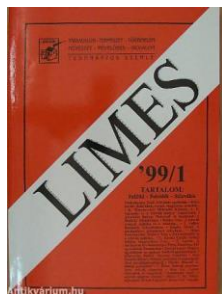
Békés megye településhálózatának változása a XVIII. századi újratelepítéstől napjainkig

In: Kasza S., Mészáros R. (szerk.)

Békés megye kézikönyve. 857 p.
Budapest: CEBA Kiadó, 1999. pp. 70-74.
(Magyarország megyei kézikönyvei; 3.)
(ISBN: [963-9089-03-6](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

62. Kugler J.

Menni vagy maradni? A kitelepülésre jelentkezett magyarországi szlovákok területi megoszlása, társadalmi összetétele
LIMES: NEMZETPOLITIKAI SZEMLE 11: (1) pp. 73-85. (1999)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

63. Kugler J.

Békés megye településhálózata
In: Kasza S., Mészáros R. (szerk.)
Békés megye kézikönyve. 857 p.
Budapest: CEBA Kiadó, 1999. pp. 25-27.
(Magyarország megyei kézikönyvei; 3.)
(ISBN: [963-9089-03-6](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

64. Kugler J.

A jövő záloga: a felsőoktatás keresztúton
In: Baukó T. (szerk.)
Az Alföld a XXI. század küszöbén: II. Alföld Kongresszus. 398 p.
Konferencia helye, ideje: Békéscsaba, Magyarország, 1998.11.12.-1998.11.13.
Békéscsaba: Nagyalföld Alapítvány, 1999. pp. 187-190.
(ISBN: [963-85437-4-4](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

1998.

65. Kugler J.

A hontalanság évei
VALÓSÁG: TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KÖZLÖNY 41: (8) pp. 100-113. (1998)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

1996.

66. Kugler J.

A csehszlovák-magyar lakosságcsere lebonyolítása Békés és Csanád megyében
REGIO 7: (4) pp. 47-73. (1996)
/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

1995.

67. Gurzó I., Kugler J.

Másfél évtized az Alföld-kutatás szolgálatában

FÖLDRAJZI ÉRTESÍTŐ (1952-2008) 1-2: pp. 143-147. (1995)
Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos

68. Kugler J., Hegedűs P.

A földtulajdonviszonyok alakulása Békés megyében, különös tekintettel a földárverésekre

In: Baukó T., Markó I. (szerk.)

Az újrapolgárosodó Alföld. 237 p.

Konferencia helye, ideje: Gyula, Magyarország, 1995.02.25.-1995.02.26. Gyula; Békéscsaba: Nagyatádi Szabó István Alapítvány, MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet Békéscsabai Osztály, 1995. pp. 101-108.

(ISBN: [963-04-57-62-8](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

1994.

69. Kugler J.

A földtulajdonviszonyok változása Békés megyében a XX. században

In: Timár J. (szerk.)

Az "alföldi út" kérdőjelei: Alföld-kongresszus, 1993. 320 p.

Konferencia helye, ideje: Békéscsaba, Magyarország, 1993.12.01.-1993.12.02. (MTA Regionális Kutatások Központja, Alföldi Tudományos Intézet)

Békéscsaba: MTA Regionális Kutatások Központja, 1994. pp. 163-166.

(ISBN: [963 8371 99 4](#)) /Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos/

70. Kugler J.

A lakosságcsere hatása Békéscsaba népességszámának alakulására

In: Micheller M., Virágné Horváth E. (szerk.)

Migráció a Kárpát-medencében. 341 p.

Békéscsaba: Kőrösi Csoma Sándor Főiskola, 1994. pp. 189-212.

(ISBN: [963-04-4001-6](#)) /Könyvrészlet/Szaktanulmány/Tudományos/

1993.

71. Kugler J.

A magyar-csehszlovák lakosságcsere délkelet-alföldi története és népességföldrajzi vonatkozásai

Benyújtás éve: 1992. Megjelenés/Fokozatszerzés éve: 1993.

Disszertáció/Kandidátus/Tudományos

1991.

72. Kugler J.

Adatok és tények a magyar-csehszlovák lakosságcseréről

ALFÖLDI TÁRSADALOM 2: pp. 31-66. (1991)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

1987.

73. Kugler J.

Az 1941 évi népszámlálás szlovák anyanyelvi és nemzetiségi adatai: Kísérlet a délkelet-alföldi szlovák etnikum lélekszámának és részarányának meghatározására

BÉKÉSI ÉLET 22: (3) pp. 315-330. (1987)

/Folyóiratcikk/Szaccikk/Tudományos/

74. Kugler J.

A Délkelet-Alföld nemzetiségi összetételének alakulása a XX. század első felében
In: Lengyel I. (szerk.)

2. Alföld-ankét: Tudományos konferencia. Konferencia helye, ideje: Békéscsaba, Magyarország, 1986.12.01.-1986.12.02. Békéscsaba: MTA RKK Alföldi Kutatócsoport, pp. 194-226.

/Egyéb konferenciaközlemény/Konferenciaközlemény/Tudományos/

1986.

75. Baukó T., Gurzó I., Kugler J., Lengyel I., Rakonczai J., Simon I., Timár J., Tóth J.
Múlt és jelen Békés megye gazdaságában és társadalmában: Képes statisztika

p.

Békéscsaba: Békés Megyei Tanács VB, 32. p (1986)

/Egyéb/Ismeretítés/Katalógus/Tudományos/

(Forrás: Teljes publikációs és hivatkozásjegyzék Magyar Tudományos Művek Tára <https://vm.mtmt.hu>,
http://www.rkk.hu/hu/cvs/kugler_jozsef.html)

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Kugler József talán szülői, családi indíttatásánál fogva választotta életpályáját, tudományos kutatásai központi témájának a magyarországi, elsősorban a délkelet-alföldi, ezen belül is Békés megyei kisebbségek XIX-XX. századi történetét, a felvidéki magyarság történetét és migrációját, valamint a határ menti kapcsolatok sajátosságainak feldolgozását. Kugler József aktív részese volt az MTA Regionális Kutatási Központ Alföldi Tudományos Intézete által elvállalt kutatási programoknak. Közreműködött Békéscsaba Megyei Jogú Város környezetvédelmi programja elkészítésében (2002), de említhetjük Mezőberény integrált városfejlesztési stratégiája elkészítését is (2010). Munkásságának fontos része Gúta és Mezőberény kapcsolatának ápolása, a két település közös múltjának feltárása, az együttélés fontossága, a nemzetiségek megbékélése volt. Ugyanez jellemzi a mezőberényi németek történetének kutatásában is. Kugler József közéleti emberként elsősorban Mezőberényben volt alakítója települése életének, az önkormányzati választások során választási bizottsági elnökként igen nagy tiszteletet és megbecsülést vívott ki magának. Számos közéleti szereplést vállalt, főként a szlovák-magyar lakosságcsere megismertetésére, valamint a mezőberényi németek kitelepítésével, a „málenkij robot”-tal kapcsolatos kutatások támogatásával. Segítsége nélkül ma nem lenne a város főterén a mezőberényi német kitelepítettek emlékműve, de a mezőberényi római katolikus templom falán sem lenne emléktábla a Felvidékről idetelepítettek emlékére. Kugler József születése óta Mezőberényben élt, tudását és emberi kvalitásait szülőföldje értékeinek, történelmének és a jövő feltárásának lehetőségei kutatásának szentelte. A tudásával és emberi kvalitásaival, Mezőberény értékeinek, történelmének és a jövő feltárásának lehetőségei, kutatásában elért eredményei és a városhoz való kötődése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a város lakóinak tisztelete és nagyrabecsülése kifejezéséeként, elismerésként 2014. évben „Mezőberényért” kitüntető címet adományozott Dr. Kugler Józsefnek.

Dr. Kugler József betegsége miatt az ünnepi testületi ülésen nem tudott jelen lenni, az eseményeket a kábeltévé egyenes adásán keresztül követte, az emlékplakettet és az oklevelet később vette át.

(Forrás: *Mezőberény Hírmondó* 2014. november)

Utolsó könyve: **Berényiek voltak, berényiek lettek – a 2. világháború utáni migrációs változások (németek kitelepítése, magyar-cseh-szlovák lakosságcsere) emlékezete**, melynek bemutatóját 2015. augusztus 20-án, államalapító Szent István ünnepén tartották a Városháza

dísztermében. A könyv elkészülésében és megjelenésében nagyon nagy szerepe volt a kötet szerkesztőjének Körösi Mihály tanár úrnak.

(Forrás: <http://www.mezobereny.hu/s/galeria/20150820-Konyvbemutato-a-Varoshaza-disztermeben>)

„Dr. Kugler József életművének” értéktárba történő felvételét, a térség érdekében végzett kiemelkedő szakmai, közéleti tevékenysége, példaértékű munkája folytán kezdeményezem.